

Vappu tänä vuonna

(Jatkoa enimmäiseltä sivulta)

mista silloin kun taloudellisen kehityksen kulku on kerran uusien aatteiden auringon säteillä ehtinyt vanhan järjestelmän jäät keväiseksi tulvaksi muuttamaan.

Niissäkin maissa, missä uuden yhteiskuntamuodon syntyminen ei ole, ainakaan vielä, ottanut väkivaltaisia muotoja, joissa ennen tapahtunut kehitys on tehnyt mahdolliseksi uuden yhteiskunnan syntymisen rauhallisesti, asteettaisin, ainakin toistaiseksi, kuten Englannissa, me näemme saman liikehtimisen samaa päämäärää kohtaan olevan käynnissä. Ja jokaisessa maassa, kulkekoonpa työväenliike niissä rauhan teitä kuten Englannissa, tai kapinan ja väkivallan enteitä kuten Saksassa ja Unkarissa, kasvava työväenjoukoissa varmuus asiansa voittamisesta. Milloinkaan ei tuo varmuus tule sille olemaan suurempi kuin juuri Vappuna, tänä vuosijuhlana, jolloin kaikkialla tehdään katsaus kuluneen vuoden taisteluihin, tappioihin ja voittoihin. Tällöin elpyy ja varmistuu voiton toivo vanhan työväentaistelussa uupunee toverin rinnassa, niinkuin senkin joka vielä on puolittain välipitämättömänä tätä taistelua syrjästä katsellut.

Amerikassa meillä vallitsee vielä synkkä taantumus. Emme ole vielä Europan tasolla täällä Porvaristo hallitsee näennäisesti voimakkaampana kuin milloinkaan ennen. Tuhansia tovereitamme on vielä vankiloissa sen luokkavallan uhreina. Monet työväen järjestöistä ovat pirstaleina. Yksin vanhoillisuuden unesta herääviä uniojärjestöjäkin ahdistellaan siitä, että ne yrittävät ainoastaan säilyttää sitä elintasoja mikä Amerikan amatillisesti järjestyneellä työväestöllä on ennen ollut. Mutta juuri tässä kapitalismin luolotellun voiman suuruudessa ja vallanlujudessa onkin sen oman tuhon alku. Sen valta on kasvanut niin suureksi ettei se voi sitä enää taidolla käyttää. Se on riistänyt puhe-, paino- ja kokoontumisvapauden. Se sai oikeuden sen tekemiseen sen hätätilanteen perusteella, mikä sodan kautta syntyi, mutta nyt se uhkaa pidättää nuo oikeudet jatkuvasti. Se tahtoi vielä enemmänkin. Se tahtoi riistää vielä viimeisenkin kansanvallan perustuksen, parlamentaarisen edustusoikeuden. Se tahtoi tukkia kaikki ne rauhallisen kehityksen tiet, joilla koko nykyaikainen valtiotieteen lepää ja tehdä kansasta äänettömän ja oikeudettoman orjalajuman, kuten oli Venäjän työläisjärjestöjen tapauksessa kerran ennen. Tämä olisi sille välttämätöntä kaiken sen saaliin säilyttämiseksi, mitä se edesmenneinä aikoina on käsiinsä saanut ja mitä se yhä tavattomalla riistämistaidollaan lisää. Mutta juuri tällä se herättääkin nukkuvat leijonan, Amerikan työväenluokan, ei veriseen vallankumoustaisteluun, mutta kamppailuun ensiksi niiden oikeuksien palauttamiseksi mitkä kansalle perustuslain mukaan kuuluisivat ja sitten niiden kautta taloudellisten etuisuuksien ja sosialistisen yhteiskunnan luomiseen niiden periaatteiden mukaan, joita sosialistipuolue tänapäivänä edustaa. Merkkejä tämän taistelun alkamisesta me näemme nyt jo kaikkialla. Vanhat puolueet ovat hajallaan. Työväenpuolueita ja kaikellaisia uudistusliittoja syntyy. Naisillekin tulee äänioikeus, lyhyesti: uudet

voimat alkavat tunkeutua Amerikan poliittisella taisteluareenalle ja nämä voimat eivät pysähdy ennenkuin yhteiskunnallinen vallankumous on loppuun suoritettu.

Senpätähden, vaikka meillä on vielä mustin pimeys edessämme, mitä tšekäläisin oloihin tulee, ei meilläkään ole syytä toivotonmuuteen. Tämä on kaikista huolimatta valoisin ja toivottu Vappu mitä maailman köyhälistö on vielä milloinkaan ennen viettänyt. Juhlakaamme siis sitä innostunein mielin ja senjälkeen käykäämme kaikkiin työhön suuren liikkeemme vahvistamiseksi niin että vuoden kuluttua olisi entistäkin voimakkaampi!

Meidän kesävieraat

(Jatkoa kahdeksannelta sivulta)

lentämään. Se lensi hetkeksi pesään ja kun poikase näissään tavaallisuuden mukaan aukoivat julmasti suutaan ja huusivat lensi se samalla pois ja liiteli pesän lähetyillä lakkaamatta. Isälintu sillä aikaa viserteli rypäle köynnöksissä. Tällä tavalla näkö pakoitti poikasia ottamaan opista vaaria. Kerran toinen niistä lensi ulos pesästä ja ihmeekseni lensi aivan yli pihan ja istui ruusuköynnöksen latvalle. Mutta toinen oli heikompi ja viipyi vielä pesässä kolme päivää. Yöksi he kumpikin menivät pesään ja vanhemmat vartioivat sitä. Jos kissoja liikkeli lähetyillä niin vanhemmat nostivat kovan äänen varoittaen pieniä pysymään pesässään. Kerran kello kahden aikana mieheni sai mennä katsomaan mikä on häntä ja näki kaksi kissaa vaanimassa pesää ja vanhempia.

Sitten kerran lensi "heibi lintu", niin kun lapset olivat sen nimittäneet myöskin ulos pesästä, mutta putosi alas käytävälle ja menetti tajuntansa. Minä peljästyin ensin, että se kuoli. Annoin appelsiinimehua sille ja se rupesi pian liikkumaan, mutta pysyi heikkona koko päivän. Kerran tämän jälkeen menin pesän luo, se oli tyhjä eikä lintuja kuulunut eikä näkynyt. Kului pari viikkoa ja kaikki neljä palasivat. Hoidokkini olivat yhtä isoja kun vanhempansakin ja kaikki laulelivat meille onnensa lauluja.

* * *

Nyt on jälleen kevät, saa nähdä jos lintuset taas tulevat luoksemme. Mutta jos he tulevatkin onnellisina me emme ole enään katsomassa heidän onnea koko perheellä. Kuolema julma on rikkonut meidän pesämme onnen ja ilon. Orpona minun lapseni katselevat lintusten onnea. He ovat tänä talvena haudanneet isänsä ja toivovat, että lintuset laittaisivat pesänsä tänä kesänä heidän isänsä hiljaisen lepopaikan luo.

Klaudie täti.

Luokkansa puolesta

(Jatkoa kahdeksannelta sivulta)

koulussa ja toisen puolen teltassa työssä. Tehtaan omistajat olivat huomanneet hyötyvänsä siitä jonkunverran kun he rakensivat koulun tehtaalaisten lapsia varten, eli kouluttivat työläisiä itselleen, missä näiden lapsien piti saada muka vapaa opetus, ja ollihan se tavallaan vapaatakin, sillä siellä ei kaunnettu mitään nimellistä maksua lapsilta, kirjoista eikä mistään, kun ei tullut laskeneeksi lasten työvoimaa maksuksi, mitä

käytettiin tuo puolipäivää tehtaan hyödyksi. Se pieni palkka mitä heille maksettiin, ei suinkaan korvannut sitä mitä lapset siinä menettivät.

Niin juuri, tätä välttääkseen olivat Laurin vanhemmat koonneet tuon pienen säästösunnan. Lauri kävi koulua, kuten toisetkin samanikäiset lapset ja oli myös jonkunverran tarkkapäinen ja vilkasluontoisena toveriensa suosima, usein heillä, koulutiellä, oli toisten poikain kanssa väittelyjä siitä mitä kukin tahtoi olla ja mitä kukin asettuisi puolustamaan, jos niinkuin sota sattuisi tulemaan. Usein oli Lauri varmuudella vakuuttanut, että hän ainakin on oman luokkansa puolesta, sillä äiti ja isä ovat kotona selittäneet hänelle, mikä on luokkaraaja köyhien ja rikkaiden välillä ja että hän kuuluu työväenluokkaan, jonka puolesta jokaisen työläisen on taisteltava sydänvereensä asti, niin kauan kunnes köyhätkin ovat saaneet täydellisen ihmisarvon ja oikeuden. Tämä varmuus selityksineen sai poikaset useinkin vakaviin keskusteluihin, joita jokainen parhaansa mukaan tahtoi toteuttaa, kerran suureksi tultuaan.

Syttyi sitten tuo tulinen ja verinen sota, kaikkialla oli ukkosta ilmassa, jokaiselle oil touhua ja kiirettä, toiset pakosalle ja toiset rintamalle ja niin edespäin. Nyt tuli pojillekin tilaisuus toteuttaa ne tehtävät, mitä vasta suuriksi tultuaan aikoivat tehdä. He tekivät suurella huolella ja innolla tehtävänsä mitkä heille oli annettu ja siellä myös häiri Laurikin. Hän tunsi jonkunmoista ylpeyttä eli miehekkyyttä rinnassaan, kun saa olla mukana täysikasvuisten miesten kanssa ja sitten vielä kun on kirkas kivääri olalla, entisen kaari- tai nallipyssyn tilalla. Sehän jo vetää miehen arvoon, sattupas vaan vihollinen heidän näkyviinsä niin pian saa viimeisen lähdön.

Tuli siten päivä — tuo kauhujen päivä, jolloin käydään taistelua kaupungin valloituksesta. Sieltäkään ei Lauri tahdo jäädä pois, vaikka äiti kieltelee, ja lepokin olisi tarpeen, vaan Lauri on niin innostunut, ettei tunne ensinkään väsymystään, vaan kiirein askelin rientää sinne mistä kuuluu tykkien jyske. Kun hän saapuu on taistelu mitä tulisimmassa käynnissä ja aivan sattumalta on hän joutunut isänsä viereen, joka hoitaa kuularuiskua. Tuskin on Lauri ennättänyt muualle katsoakaan kun jo vihollisen kuula sipaisee isän hengettömäksi ja vaarassa oli loukata Lauriakin.

Lauri huomattuaan isänsä kuolleeksi ja hänen tilansa tyhjänä kuularuiskun vieressä, heti tarmolla tarttuu työhön ja täyttää isänsä tehtävän. Hän on saanut uutta voimaa joka kasvava kostonhalusta niitä kohtaan, joiden kuula on vienyt häneltä isän. Hän huomaa lähetyillä ahkerassa työssä tovereitaan ja ääntään korottaen hän käskävästi huutaa tovereilleen: taistellaamme nyt luokkamme puolesta! Tuskin hän muuta ennättikään kun tuli hänenkin vuoronsa: verissään vaipuu hän isänsä ruumiin viereen hengettömänä, saksalaisen kuulun lävistämänä.

Siinä saivat ruumiiden korjaajat nähdä, että hän oli täyttänyt lupuksensa ja tehnyt tehtävänsä — luokkansa puolesta!

Tällä tavoin on kaatunut tuhannet isät ja pojat ja kaatuu

vielä, niin kauan kun kapitalin riistojärjestelmä on hallitsevana luokkana, yhä enemmän ja enemmän olisi meidän velvollisuus lietsoa tiedon tulta ja vaikuttaa jokainen parhaamme mukaan niidenkin työläistoverien mieliin, jotka vielä uinailevat tietämättömyyden unessa, että hekin voisivat täyttää tuon tärkeän tehtävän työläisen riveissä ja taistella hekin oman luokkansa puolesta, niin silloin me riemurinnoin voimme odottaa uuden aamun sarastusta.

A. K.

ROCK ISLAND, ILL.

"Kos'ei laula muut lihavammat, laulan minä laiha poika!" Onkin jo ehkä puoli vuotta kulunut siitä kun Rock Islandista on ollut kirjoitusta Toverittaresa. Ei se kyllä sentähden ole ettei täällä löytyisi kirjoitustaitoisia henkilöitä, mutta syynä on ehkä huolimattomuus. Ja osaksi myös, että peljätään arvostelua. Sillä täällä, näet, osataan kyllä arvostella toisten kirjoituksia, mutta kukaan ei viitsi itse kirjoittaa.

Tov. A. Hyrske kävi täällä luennoimassa t. k. 5, 6, 7 ja 8 päivä. Hän toikin ikäänkuin tuulahduksen mukanaan meille, vilkkaammilta suomalaisseuduilta. Me kun täällä, osaston pienuuden ja myös kokoushuoneen puutteen tähden, emme voi muuta toimia, kuin viralliset työkokoukset "istua", niin siksi tuntuikin virkistävästä kuunnella hänen selväpiirteisiä esityksiään. En rupea tässä tekemään selvää hänen puheidensa sisällöstä, mainitsen vaan, että me kaikki olimme häneen tyytyväisiä.

Hyrskeen innostamina perustimme tänne n. s. puhumaseuran, johon heti yhtyi 9 jäsentä. Ensimmäinen harjoituskokous on 28 p. t. k.

Ompeluseuramme myös viimeisteli käsitöitään kevätmyyjäisiä varten. Tietysti silloin kaikki saapuu ostamaan, naistemme valmistamia, arvokkaita ja käytännöllisiä käsitöitä. Nyt en vielä voi varmuudella sanoa teille sitä, koska myyjäiset pidetään. Mutta kyllä se ajoissa motetaan, että kaikki tiedämme tulla. Vaikka kaikkihan me olemmekin olleet mukana nykyään. Ja se onkin oikein, että käytämme kaiken energiamme yhteistä vihollistamme kapitalismia vastaan, ja heitämme syrjään itsekkäät pikkumaisuudet. Sillä kapitalismin puristuksesta me kaikki kuitenkin enemmän kärsimme.

Toisten lisäksi sitten jos tämä läpasee. Vaikka sanoihan se haimeella haarniskoitu mies-toimitaja, ettei sensuria ole olemassa!

Näkemiin siis,

+++++

NAISTEN OSUUSKOTI

SAN FRANCISCO, CAL.
3627—16th St.

Telefoni: Market 3958

SAN FRANCISCO

+++++

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytää VAPAA 5
LAAKEKIRJA—No. 5

Sinä on yli 25 miesten ja naisten tuulia sell. tettiin. Kun myöskin työläinen luettelo suomalaisista kotimäkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen tulleen, samaten myöskin lääkkeiden hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan suomalaisia valmistettuja, joita Suomessa on jo käy-ty menä kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitävät sen alla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette ole koskaan sitä tarvitsette, varokaa huumonlääkkeitä ja huumonlääkkeitä.

—Lignellin Aptekki on suurin—
—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.